

پنجره ای رو به معبود؛ تحکیم اسکلت انسانی و معنوی

تربیت و روش دادن‌ها و روش گرفتن‌ها، برای این است که یک نفر، انسان بشود؛ یعنی عقل عملی او به فعلیت برسد...

تربیت و روش دادن‌ها و روش گرفتن‌ها، برای این است که یک نفر، انسان بشود؛ یعنی عقل عملی او به فعلیت برسد. این همان تعبیری است که می‌گویم باید اسکلت انسانی‌اش درست بشود و شاکله پیدا کند. باید درون خودش و در بعد معنوی‌اش هم همین طور، شکل پیدا کند.

از امام صادق (ع) منقول است: $دَعُ ابْنَكَ يَلْعَبُ سَبْعَ سِنِينَ$ ؛ بچه‌ات را رهایش کن تا هفت‌سالگی بازی کند. ما هم همین‌طور هستیم که از 7 سال به بعد او را به مدرسه می‌بریم؛ یعنی این مقتضای سنی اوست که در آیه هم دارد 171 ؛ $اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَ لَهْوٌ وَ زِينَةٌ وَ تَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ$ ؛ همانا زندگی دنیا فقط بازی و سرگرمی، زینت و فخرفروشی و... است.

آیه شریفه هم اول از لعب شروع می‌کند که ظاهراً همین است. این مسائل وجودی است و تمام معارف ما همسو با آنهاست. چرا؟ چون دستورات خالق ماست. آنکه سازنده من است، خودش خوب بلد بوده است که راه را به من نشان دهد.

171 ؛ $وَ يُؤَدَّبُ سَبْعًا$ ؛ از آن سن به بعد، دیگر قوه تمییز پیدا می‌کند. یادش بده! به او روش بده! تا اینجا او از نظر دیداری، شنیداری و رفتاری از شما یاد می‌گیرد و هیچ احتیاجی نیست که تو بخواهی او را ادب کنی. یادگیری‌اش خواه ناخواه و خودکار است.

می‌گوید از 7 سال به بالا آرام‌آرام قوه تمییز او به کار می‌افتد و می‌توانی به او بفهمانی. 171 ؛ $وَ يُؤَدَّبُ سَبْعًا$ ؛ تا به 14 سال برسد، می‌توانی به او بگویی: باباجان این کار به این دلیل درست است! پسر من این کار غلط است! دخترم...! امثال این حرف‌ها.

171 ؛ $وَ الزَّمَةُ تَقْسَكَ سَبْعَ سِنِينَ$ ؛ نگذار تنها جایی برود! زیر سایه خودت نگاه‌اش دار! رهایش کنی هر جا برود نمی‌توانی جلوی‌اش را بگیری! بعد دارد 171 ؛ $فَإِنْ أَفْلَحَ وَ إِنْ أَفْلَحَ مِنْ لَا حَيْزٍ فِيهِ$ ؛ 21 سال که رسید اگر تربیت شده باشد که هیچ، وگرنه درست نمی‌شود.

بعضی‌ها از من سؤال می‌کنند که این بحث‌هایی که راجع به بچه می‌کنی، تا چندسالگی است؟ برای تا سن 21 سال است. این مسلم است. چون بچه به این مرز سنی که برسد، به‌طور غالب شهوت، غضب و وهمش تکامل پیدا می‌کند و به حد اعلی‌اش می‌رسد. باید بیایی و پایاپای آنها، در بعد انسانی و معنوی، اسکلت آن را هم تا آن موقع بسازی.

آسیب‌پذیری او با این کار کمتر می‌شود. نمی‌گویم غیرممکن می‌شود ولی کمتر می‌شود چون به درونش یک اسکلت داده‌ای، تقریباً محکم کاری را کرده‌ای و شاکله وجودی به او داده‌ای.

و باز از امام صادق (ع) است که 171 ؛ $الْوَلَدُ سَيِّدٌ سَبْعَ سِنِينَ$ ؛ بچه، 7 سال، آقا است.

از پیغمبر اکرم است که حضرت فرمود: 171 ؛ $أَوْ لَادُنَا أَكْبَادُنَا، صُعْرَاؤُهُمْ أَمْرَاؤُنَا$ ؛ فرزندان ما جگرگوشه‌هایی ما هستند، کوچکانشان سروران ما هستند. واقعاً هم همین‌طور است که آنها فرمانده هستند؛ البته نه اینکه هر فرمانی بدهند ما باید گوش دهیم ولی نوعاً چون بچه در این سن و سال هنوز تکامل پیدا نکرده که عقل عملی‌اش شکوفا شده باشد او فرمانده است.

171 ؛ $وَ عِبْدٌ سَبْعَ سِنِينَ$ ؛ در 7 سال اول آقا است و از 7 تا 14، زیر پوشش توست و محکوم به حکم‌های توست. با توجه به روایت قبل که در این‌باره فرمود 171 ؛ $يُؤَدَّبُ$ ؛ می‌فهمیم که آنجاست که می‌توانی، به او امر و نهی کنی و او را تربیت کنی.

دقت کنید چقدر زیباست. من این دو روایت را کنار هم گذاشتم.

171 ؛ $وَ وَزِيرٌ سَبْعَ سِنِينَ$ ؛ در 7 سال سوم - از 14 تا 21 سالگی - بازوی تو می‌شود، به تو کمک می‌کند و همراه تو است. وزیر همیشه همراه است. بعد دارد: 171 ؛ $فَإِنْ رَضِيَتْ خَلَائِقُهُ لِإِحْدِي وَ عَشْرِينَ$ ؛ تا اینکه تا 21 سالگی از خلق و خواهی‌ش راضی شوی.